

GŁOS NARODU

NR. 137. — ROK XXXIV.

 REDAKCJA, ADMINISTRACJA i Drukarnia: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA L. 11. (DOM WŁASNY).
 KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055. — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW: 401.099.

PONIEDZIAŁEK

23. MAJA 1927.

Przedpłata wynosi:

	W Krakowie:		Na całym obs. Państw. polsk. z przysyłką pocztową	Z a g r a n i c a	Przedpłata zmniejszona dla nauczycielstwa ludowego
	z odnośnikiem	bez odnośnika			
Miesięcznie: . . .	5.00 zł.	4.50 zł.	5.00 zł.	8.50 zł.	4.50 zł.

TELEFONY: REDAKCJA NR. 190. — ADMINISTRACJA NR. 3344. — DRUKARNIA NR. 3344 i 4406

Na składzie

TLEN LECZNICZY
we workach gumowych i cylindrach.
Swieże wody mineralne krajowe
i zagraniczne, ŚWIEŻA KRO-
WIANKA przeciw ospie.

Apteka „pod GWIAZDĄ“

K. Wiszniewski i Ska — Kraków, ul. Florjańska L. 15.

Dziś w niedzielę dnia 15-go maja
!! Cały dzień otwarta !!

Idealny krem czeremchowy
z mydłem.

Jedyny środek usuwający
piegi. — **Zł 2.70.**

DYWANY WELNIANE

Do kościołów, pokoi, kancelaryj i t. p.

Chodniki pluszowe — wełniane,
ceratowe i sznurkowe.

CHODNIKI KOKOSOWE

najtrwalsze i najhygieniczniejsze do biur, na korytarze i na schody

Kapy na łóżka Firanki, Portjery

LINOLEUM KORKOWE

najpraktyczniejsze do wykładania podłóg

Dywany i Chodniki z prawdziwego Linoleum

do nabycia po oryginalnych cenach fabrycznych i w wielkim wyborze w firmie

PRZEMYSŁ LINOLEUM, Kraków, Rynek L. 10.

filja BIELSKO, Wzgórze 20.

Cele i metody.

W 36. rocznicę wydania enc. „Rerum Novarum“.

Encyklika „Rerum Novarum“, której 36. rocznicę wydania obchodzą Krakowskie Organizacje Katolicko-społeczne dzisiaj, jest poświęcona najważniejszemu od 100 lat problemowi społecznemu — kwestji robotniczej. Jak sama ta kwestja, tak i encyklika ma znaczenie ogólnospołeczne. Tak głęboko we wszystkie dziedziny życia gospodarczego i kulturalnego wchodzi sprawa robotnicza... Biskup Ketteler, pierwszy pionier ruchu chrześcijańsko-społecznego, mawiał, że

„kto rozwiąże kwestję robotniczą,
do tego należy przyszłość“.

Na czym ona polega? Powierzony obserwator życia gospodarczego jest zdania, że tylko na — małych zarobkach, niepewności jutra i może jeszcze — złych mieszkaniach. I dziwi się potem, że, choć się zarobki podniosą, praca idzie żywo, robotnik uzyska lepsze mieszkanie, niezadowolone dalej trwa i o „kwestji robotniczej“ jeszcze się mówi.

Leon XIII ujmuje ją w encyklice „Rerum Novarum“ głęboko i w jej istocie, kiedy stwierdza, że

„garstka bogaczy nałożyła jarzmo
prawie niewolnicze stanowi pracują
cemu“.

Wyrażenie nie jest za ostre, jakby się na pierwszy rzut oka wydawało. Przerzniętym krótkim zdaniem odzwierciedla faktyczny stan rzeczy.

Industralizacja, zmaszynowanie przemysłu odebrały wolność znacznej części ludności. Nie jest bowiem wolnym człowiekiem, który może wprawdzie porzucić warsztat pracy i szukać innego, ale za cenę nara-

żenia się na śmierć głodową. I nie jest wolnym człowiekiem, który z pracy rąk swych może zapewnić należyte utrzymanie rodzinie, i który dlatego nie może spełniać wszystkich obowiązków, jakie ma, względem Boga, siebie, i społeczeństwa. Nie jest nim, choćby mu państwo zagwarantowało wszystkie polityczne i obywatelskie prawa... Nie trzeba dodawać, że tasama niewola w pewnym stopniu zaciążyła i nad rękodziełem, i nad handlem i nad warstwą urzędniczą. Taki jest skutek tego faktu, że „garstka bogaczy“, jak mówi Leon XIII opanowała życie gospodarcze.

Wynika stąd konieczność wyzwolenia ludzi pracy, t. j. takiego uniezależnienia ich wobec produkcji i wymiany, by gospodarcze czynniki nie zabijały w nich pierwiastków duchowych i nie kępowały ich rozwoju — by mogli żyć jak ludzie. Lecz — na czym „wyzwolenie“ ma polegać? Zagadnienie celu! A potem: — jakimi drogami iś do tego celu, do „wyzwolenia“? Zagadnienie metod!

Popularny dziś w pewnych kołach liberalizm gospodarczy rzuca właśnie wolnościowe hasła. Trzeba jednak naiwności, by wierzyć, że wolność wielkiego kapitału doprowadzi do usamodzielnienia człowieka pracy fizycznej, czy umysłowej w życiu ekonomicznym. „Wolność bogatego — ostrzegł O. Lacordaire — to niewola biednego“. Taka niestety jest przywara ludzkiej natury!

I również weale nie wolność zapowiada socjalistyczny ustrój. Hilary Belloc określa go jako „państwo niewolników“. Bo, jeśli podstawą wolności jednostkowej jest włas-

ność, to z własnością grzebie kolektywizm i wolność człowieka w grób... Czyż przykład rosyjski nie jest najlepszą ilustracją tego poglądu?

Leon XIII w enc. „Rerum Novarum“ wysuwa rozszerzenie własności na jak największą liczbę ludzi, jako cel reformy i przebudowy życia społecznego. I to jest właśnie jedyne wyzwolenie z owego „stanu niewolniczego“, który Papież piętnuje i jedyny cel, który przyswiecać winien rządowi i kierownikom społeczeństw!

A teraz — metody!

Ulubionym frazezem socjalizmu, figurującym we wszystkich programach socjalistycznych, jest zdanie, że

„wyzwolenie klasy robotniczej może się dokonać tylko jej własnymi rękami“.

Nie fałszywego nad ten frazes demagogiczny! Przeczą mu sami zresztą socjalistyczni działacze, którzy po największej części nie należą do klasy robotniczej, a już nie wspólnego nie mają z „proletariatem“. Tem się tłumaczy, że ruch robotniczy, organizowany przez socjalistów ma cele „kulturalne“ i „moralne“ obce klasie robotniczej i jej dobru (walka z religią, z własnością prywatną, rodziną chrześcijańską i t. d.). Sami ci przywódcy socjalistyczni wiedzą zresztą dobrze, że sama klasa robotnicza nie jest zdolną do akcji celowej, a zwłaszcza do akcji obejmującej szersze horyzonty. Dlatego przeciw narzucają jej swoje cele i swoje programy, wypracowane przy zielonym biurku.

Wiedział o tym Leon XIII w 1891 r. pisząc swoją encyklikę. Dlatego do współdziałania wzywał trzy czynniki: Kościół państwo i organizacje gospodarczo-zawodowe (obydwu stron). I to jest zasadniczy najważniejszy moment encykliki!

Nie zrozumiano jednak Leona XIII przedewszystkiem, gdy do działania wzywał Kościół... Złożono wszystkie w tej sprawie obowiązki na państwo. I to był największy błąd! Państwo działać tylko może siłą. Siła jest poddana prawom fizycznym: gwałt skutkuje tylko na długość ramienia, które go zadaje. Ślizga się po powierzchni życia ludzkiego. A zło jest wewnątrz, — w egoizmie ludzkiej natury. Dlatego najpiękniejsze ustawy państwowe i najsilniejsza egzekucja państwowa nie załatwia sprawy robotniczej, bo — nie zabijają egoizmu, który zawsze jeszcze znajdzie sposób przeciwstawienia się prawu i miłości społecznej. Głęboką więc prawdę wypowiada Leon XIII kiedy, przedstawiając praktyczne wskazania w kwestji społecznej, oświadcza bez ogródek:

„na nic przydadzą się wszystkie wynalazki roztropności ludzkiej, jeśli się nie wkrzesa obyczajów chrześcijańskich“.

Czyż nie powtarzamy sobie tego codziennie? Czyż po latach rozmyślań nie do-

tegosamego wniosku doszedł socjalista Sombart, wzywający ostatnio ruch robotniczy do wprowadzenia „etyki“ w swoją działalność?

W roku zatem 1927. jesteśmy z kwestją społeczną tam, gdzie ją postawił przed 36 laty Leon XIII... Pogłębić należy religijne wychowanie społeczeństwa, zarówno ubogich, jak bogatych! Tylko współdziałanie Kościoła w wielkim dziele wyzwolenia ludzi pracy z państwem i organizacjami może wydać pomyślniejsze, od dotychczasowych, rezultaty!

To nam uświadamia 36. rocznica wydania encykliki Leona XIII.

W. Z.

Spirytus skażony

sprzedaje detalicznie i hurtownie

nawet z dostawą do domu

polecając się szanownym odbiorcom

Felicja Grafczyńska

w Krakowie

Plac Szczepański L. 6.

Społeczeństwo upomina się
o niesłusznie aresztowanych.

Warszawa. (AW.). Szereg organizacji m. i. Zjednoczone Polskie Stowarzyszenia, Związek Rzemieślników Chrześcijańskich, Katolicka Młodzież Narodowa, Towarzystwo Domu Ludowego, Chrześcijańskie Związki Zawodowe i t. d. zgłosiły akces do protestu organizacyj, wystosowanego przeciwko aresztowaniu członków Straży Narodowej.

Rek założenia 1873.

FABRYKA ORGANÓW

Braci
RIEGER
KARNIOW
(Jägerndorf)
Śląsk.

Buduje światowej sławy
organy kościelne.

Firma sprowadza corocznie przeciętnie za 93.000 zł. surowców z Polski, t. j. blachy cynkowej, drzewa dębowego i sosnowego, oraz węgla.

